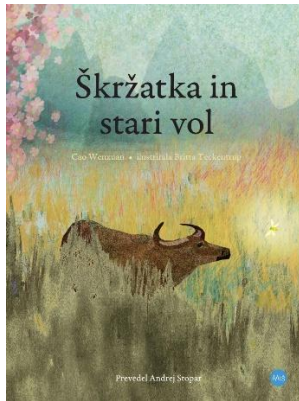

Cao, Wenxuan: **Škržatka in stari vol.**

Ilustrirala Britta Teckentrup ; prevedel Andrej Stopar. (Miš založba, 2026), 37 str.

| C – 1. stopnja

| škržati | voli | drevesa | jabolane | prijateljstvo | obljube | pomoč | požari | smrt | varovanje
| žalovanje | živali v domišljiji

Slikanica s čudovitimi ilustracijami pripoveduje ganljivo zgodbo o prijateljstvu med škržatko in starim volom. Zgodba o prijateljstvu, zvestobi in skrbi za druge je primerna za otroke v 1. triletju OŠ, seveda jo bomo brali tudi otrokom v predbralnem obdobju, je kot nalašč za družinsko branje ... in za poročanje za bralno značko; nadaljnje spodbude za branje morda pritegnejo tudi bralce, ki imajo radi informativna besedila.

Škržatka se na vse pretege trudi in končno le odvrne starega vola od njegovega najljubšega pašnika, ki ga bo zdaj zdaj zajel požar. Od tedaj sta neločljiva prijatelja in stari vol škržatki obljubi, da bo pazil na njene otroke. Ko ona umre, več let čuva staro jabolano, pod katero so njeni otroci, ko pa ti prilezejo na plan, tudi stari vol umre.

Preseneti me podatek, da vol več let čuva škržatkin zarod. Kako je to mogoče? (Da ne gre za napako, tiskarskega škrata ...?!) Ker ne vem nič o škržatih, razen za njihovo oglašanje v obmorskih krajih, poiščem informacije na spletu ... Zvem tole in še mnogo več:

»Kompleksnost vedenja škržatov in njihovega življenjskega cikla, ki je eden najbolj izjemnih v tem našem svetu. Čeprav jih vidimo in slišimo poleti, škržati v resnici največ časa preživijo pod zemljo. Ličinke številnih vrst živijo pod površjem tudi do 17 let, kjer se prehranjujejo z rastlinskimi sokovi in se počasi razvijajo. Na površje pridejo le enkrat – da se prelevijo v odraslo obliko, oddajo svoj znameniti zvok in se razmnožijo. Njihovo površinsko življenje traja le nekaj tednov.« Vir: <https://www.vsezamojdan.si/pet-zanimivih-dejstev-o-skrzatih-za-katere-verjetno-se-niste-slisali>

Zdaj mi je slikanica še bolj všeč: navdušena sem nad estetsko dovršenostjo besedila in ilustracije ter nad tem, kar sem mimogrede zvedela o škržatih, katerih življenje se mi zdi pravi čudež. Komaj čakam, da slikanico predstavim (mladim) bralcem!

Vedno znova se mi potrjuje, da kakovostno leposlovje pogosto ponudi kaj poučnega in da kakovostne poučne knjige lahko nudijo tudi estetski užitek. In tudi to, da so kakovostne otroške knjige lahko še kako zanimive tudi za odrasle! Da lahko razveseljujejo tako mlade kot odrasle bralce. Še posebej slikanice, kjer besedilo in ilustracije skupaj ustvarjajo posebno bralno doživetje. (Tudi to je eden od razlogov, da ostajam zvesta bralka otroških in knjig in še posebej slikanic!)

Spodbude za branje:

- Otroke vprašam, če poznajo oglašanje škržatov. Poleti lahko slišimo njihovo oglašanje ob morju. (Škržati niso murni!)
- Slikanico beremo ob ilustracijah.
- Pozorno opazujemo ilustracije, ki nežno spremljajo minevanje letnih časov in poudarjajo tiho zvestobo med prijateljema. Občudujemo svetlobo!
- Uživamo v tenkočutnem besedilu. Čudimo se izjemnemu prijateljstvu med popolnoma različnima živalma.
- Zgodbo obnovimo: ker je škržatka rešila življenje staremu volu, ji ta obljubi, da bo čuval njen zarod, dokler ne bodo usposobljeni za življenje na prostem, in obljubo tudi drži.
- Morda otroci opazijo sami od sebe, da je vol pazil na škržatkin zarod več let, sicer pa jih opozorim in jim povem, kakšen življenjski cikel imajo te živali. Če jih zanima, jim povem tudi o tem, da se oglašajo samo samci, in to zato, da privabijo samice, da imajo organ za oglašanje v trebuhu idr. Skupaj iščemo na spletu informacije in fotografije škržatov. Izkoristimo priložnost, da beremo umetnostno in informativno (neumetnostno) besedilo.
- Morda poslušamo tudi napeve škržatov: <https://www2.pms-lj.si/oddelki/bioakustika/slovenski.html>

Nadaljnje spodbude za branje:

- Cao Wenxuan je eden najpomembnejših sodobnih kitajskih mladinskih pisateljev, leta 2016 je prejel tudi nagrado Hansa Christiana Andersena. V slovenščini imamo tudi njegov roman *Bron in sončnica*, namenjen predvsem bralcem v 3. triletju OŠ. Predstavljen je tudi v naši Priporočilnici: <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/bron-in-soncnica>.
- Nekateri mladi bralci bodo morda želeli raziskovati škržate. Morda se bodo spomnili, da tudi murni pojejo. Ali so morda v sorodu, so si podobni ali različni? Vsekakor jim pomagam iskati informacije v knjigah, revijah in na spletu idr.